

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Iran's M.

آئینه ایران

بهرام رحمانی
۳۱ جنوری ۲۰۲۳

جمهوری اسلامی، نیروهای سرکوبگر خود را به جان مردم آسیب‌دیده از زلزله خوی انداخت!

«خوی لرزید»؛ این خبری بود که شامگاه شنبه ۸ بهمن، بر صفحات خبری رسانه‌ها قرار گرفت. زلزله‌ای به بزرگی ۵/۹ ریشتری در ساعت ۲۱ و ۴۴ دقیقه این شهرستان در استان آذربایجان غربی را تکان داد. فیلم‌ها و تصاویری که امروز دوشنبه از آسیب‌دیده‌گان زلزله شنبه شب خوی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده‌اند، نشان می‌دهند که نه تنها آن‌ها بدون داشتن هرگونه سرپناهی در خیابان در زمستان برفی رها شده‌اند، بلکه مورد حملات وحشیانه نیروهای آدمکش جمهوری اسلامی نیز قرار گرفته‌اند. زلزله‌زدگان به دلیل هراس از وقوع پس‌لرزه‌های احتمالی دو شب متوالی را در خیابان‌ها و اماکن عمومی سرباز و در سرمای جان‌سوز گذرانده‌اند. قبل‌ها و تصاویری هر بیننده را به شدت متاثر می‌کنند و به همین دلیل، خشم و نفرت‌شان از حکومت جهل و جنایت و ترور و اعدام جمهوری اسلامی، دو چندان می‌گردد. حکومتی که در قرن بیست و یکم، ننگ بشری است!

تصویری از زلزله‌زدگان و حمله نیروی انتظامی با آبپاش به مردم مصیبت‌دیده در مقابل هلال اهرم خوی مردم خوی در حالی که صدها واحد مسکونی این شهر و روستاهای اطراف آن در اثر زلزله ویران یا به شدت تخریب شده است، سومین شب پس از زلزله را در میان فوج پس‌لرزه‌های پیاپی و هوای به شدت سرد، در فضاهای باز، خیابان‌ها، پارک‌ها، باغ‌ها و ماشین‌ها، در حالی که صبح رساندند که نسبت به بی‌توجهی مقام‌های حکومتی و عدم توزیع کافی چادر، پتو و غذا اعتراض دارند.

رسانه‌های محلی اوضاع زلزله‌زدگان خوی را «سخت و اسفناک» توصیف کردند. تصاویر ویدیویی منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد که مردم به عدم ارائه و توزیع کمک‌های امدادی به شدت اعتراض دارند و در مواردی هنگام توزیع فله‌ای چادر و پتو، درگیری‌هایی میان مردم برای دریافت چادر رخ داده است.

سایت نصرنیوز که خبرهای استان‌های آذربایجان شرقی و غربی را پوشش می‌دهد نیز با انتشار تصاویری از «اوضاع سخت و اسفناک زلزله‌زدگان خوی» گزارش داد، نوشت: «مردم خوی به دنبال وقوع زلزله ۵/۹ ریشتری شب را در سرمای منفی ۷ درجه در خیابان‌ها شب را به صبح رساندند» و همچنان «از عدم رسیدگی مسئولان گلایه دارند».

خبرگزاری ایسنا در همین مورد، با اشاره به این‌که وزیر کشور عصر یکشنبه «پایان عملیات امداد و نجات در مناطق زلزله‌زده خوی» را اعلام کرد، نوشت: «مسئله اصلی در حال حاضر اسکان موقت است که مسئولان معتقدند در حال انجام است اما برخی از شهروندان از نبود برخی از اقلام از جمله چادر و غذای گرم گلایه دارند».

در گزارش ویدیویی این خبرگزاری نیز شهروندان خوی که در خیابان و با آتش در حال گرم کردن خود هستند می‌گویند که زلزله خوی بسیار مهیب بوده اما با گذشت ساعت‌ها و روزها هیچ‌یک از مسئولین به سراغ مردم نیامده‌اند.

آن‌ها با بیان این‌که «وضعیت در خوی بسیار خراب است»، با گریه می‌گویند که «نیاز شدید به پتو و چادر دارند، همه به چادر نیاز دارند و هیچ کس نیامده که به مردم رسیدگی کند».

مردم خوی در این تصاویر همچنین به عدم توزیع کمک‌های امدادی و غذا اشاره کرده و می‌گویند: «معلوم نیست مسئولان کجا هستند، کجا خوابیده‌اند، کجا جلسه گذاشته‌اند، در حالی که همه اینجا نیاز شدید به چادر داریم و گرسنه‌ایم».

جمع گسترده‌ای از مردم زلزله‌زده نیز روز و شامگاه یکشنبه روز دوم زلزله مقابل فرمانداری خوی تجمع کرده و خواهان دریافت چادر و کمک‌های امدادی شدند.

در تصاویر ویدیویی این تجمع، مردم معترض می‌گویند که در حالی که مقام‌های مسئول در خبرهای صداوسیما از ارسال هزاران چادر به خوی خبر داده‌اند اما هنوز بسیاری از مردم این شهر و روستاهای اطراف آن چادر و کمک‌های امدادی دریافت نکرده‌اند و شخص فرماندار نیز گفته که توزیع چادر و کمک‌های امدادی ارتباطی با فرمانداری ندارد.

در همین حال محمدصادق معتمدیان، استاندار آذربایجان غربی، از افزایش شمار مصدومان زلزله خوی خبر داد و گفت، یک هزار و ۷۵ نفر مصدوم تاکنون به مراکز درمانی مراجعه کرده‌اند که از این تعداد ۷۶ نفر در مراکز درمانی خوی بستری شدند و ۱۱۵ نفر به مراکز درمانی سلماس، ارومیه، مرند و تبریز اعزام شده‌اند.

تصاویر تکرار می‌شوند؛ تصاویری که برای مردم ای منطقه ناآشنا نیست؛ خانه‌های خراب شده؛ سقف‌های فرو ریخته بر روی وسایل و لوازم منزل، وسایل و لوازم و اتومبیل‌های مچاله شده؛ پنجره‌های شکسته و تیر و تخته‌هایی که معلوم نیست متعلق به کدام بخش از خانه بوده است.

همزمان، گفته شد که این زلزله در عمق هفت کیلومتری از سطح زمین رخ داده و در مناطق مختلفی از استان‌های آذربایجان غربی و شرقی احساس شده است؛ همچنین اعلام شد که کانون این زلزله در ۱۱۷ کیلومتری ارومیه و ۱۳۴ کیلومتری شهر تبریز بوده. عمق فاجعه زلزله ابتدا معلوم نبود اما خبرها که یکی یکی از مناطق آسیب‌دیده سربرآوردند، از آسیب جدی حکایت داشتند. اولین آمار تا ساعت یک بامداد، ۳ کشته و ۴۴۷ مصدوم را تخمین زدند و گفتند که حجم خرابی‌ها نسبتاً بالاست به‌طوری که برخی از روستاها به‌طور کامل تخریب شده‌اند.

ساعت ۹ و ۴۷ دقیقه آمار مصدومان زلزله دیشب خوی به ۸۱۶ نفر افزایش یافت و منابع رسمی اعلام کردند که ۶۰ نفر در مراکز درمانی بستری هستند. افزایش لحظه به لحظه مصدومان شمار آن‌ها را به ۹۷۳ نفر رساند و از مراجعه ۸۵۸ نفر به برخی مراکز درمانی و بیمارستان‌ها خبر داد. بنا به آمار و اطلاعات، این زمین لرزه که در ارومیه و تبریز نیز احساس شد، به ۷۰ روستا آسیب وارد کرده است. زلزله خوی مدارس زیادی را هم تخریب کرد.

مدرسه‌ها تعطیل شدند و رییس‌جمهور قاتل هم دستوری مبنی بر انتقال دفتر مدرسه به کانکس در صورت کمبود کلاس درس صادر کرد. پیکر قربانیان به پزشکی قانونی منتقل شد و وزیر کشور گفت که اقدامات لازم برای اسکان اضطراری زلزله‌زدگان انجام شده است. زلزله‌ای که شب شنبه مردم شهرستان خوی و روستاهای اطرافش را دچار وحشت و بی‌خانمانی کرد، با بارش برف هم همراه شده و مردم آن‌جا هم اکنون در شرایط سختی به سر می‌برند.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از روزنامه آرمان ملی، زمستان هم اگر باشد اوضاع بدتر می‌شود؛ زنان و مردان پیر و جوان و کودکانی را خواهید دید که خود را در پتوهایی پیچیده و دست‌های یخ‌دهشان را روی آتشی کوچک گرفته‌اند.

دو روز پس از وقوع زلزله مهیب در خوی، جمهوری اسلامی نه تنها کمک کافی و فوری به مردم آسیب‌دیده نرسانده، بلکه نیروهای سرکوبگر و آدمکش خود را به جان مردم زلزله زده انداخته است. مردم در سرمای شدید و سوزناک این منطقه، همچنان بدون کمک و امکانات هستند. مردم برای دریافت چادر و سرپناه به هلال احمر این شهر مراجعه کرده؛ اما پاسخی دریافت نکردند. آن‌ها مردم را به پادگان ارتش ارجاع داده و می‌گویند که در آن‌جا چادر و دیگر مایحتاج مردم تقسیم می‌شود؛ اما آن‌جا نیز پاسخ درستی به مردم داده نمی‌شود.

سرگردانی و آسیب‌دیده‌گی مردم خوی، در حالی است که از شنبه‌شب تاکنون بسیاری از مردم به دلیل امن نبودن منازلشان در خیابان‌ها و پارک‌ها و مناطق باز به‌سر برده‌اند. دمای هوا به زیر صفر رسیده و مردم مجبورند از هر امکانی برای گرم کردن خود و خانواده‌هایشان استفاده می‌کنند.

استفاده از ماشین آب‌پاش برای متفرق کردن مردم زلزله زده خوی

در یک اقدام وحشیانه و ضدانسانی ماموران ضدشورش برای متفرق کردن مردمی که برای گرفتن امکانات در مقابل فرمانداری تجمع کرده بودند، در دمای زیر صفر از ماشین آب‌پاش استفاده کرده‌اند. اما مردم با وجود سرما و خیس شدن، همچنان منتظر گرفتن امکانات هستند.

مقامات دولتی به جای ارسال کمک‌های انسانی به خوی و روستاهای اطراف آن، نیروهای ضدشورش خود را برای کنترل اعتراضات احتمالی مردم آماده کرده‌اند.

تعداد مصدومان زلزله خوی تاکنون به بیش از ۹۷۰ نفر رسیده و دست‌کم سه نفر نیز جان خود را از دست داده‌اند. حال برخی زخمی‌ها نیز وخیم شده است.

با این وجود، مقامات دولتی خبر جدی از کمکرسانی به مردم را منتشر نکرده‌اند و با توجه به تجربه دفعات قبل، کمک چندان به زلزله‌زدگان نخواهند کرد. سکوت مقامات دولتی نشان می‌دهد، آن‌ها تلاش می‌کنند، هر چه سریع‌تر موضوع زلزله در خوی را بدون رسیدگی به مردم زلزله‌زده‌گان، مختومه اعلام کنند.

ضربات حاکمیت به مردم چندین برابر خسارات زلزله است

بیشتر ساختمان‌های این شهر و عموماً سراسر کشور، در گروه ساخت و سازهای قدیمی دارند و مقاومت چندان در برابر زلزله ندارند. وضع در روستاها بسیار بدتر است. در میان ساخت و سازهای جدید نیز به علت سودجویی و ساخت و سازهای غیرمجاز، بیشترین ساختمان‌ها در برابر زلزله پایدار نیستند. حتی در بسیاری از ساخت و سازهایی که در آن اصول مهندسی عمران و پایداری در برابر زلزله را رعایت کرده‌اند، به‌خاطر پدیده‌هایی چون فرونشست زمین و نوع خاک بعضی مناطق، شاهد خرابی ساختمان‌ها بر اثر زلزله‌های متوسط هستیم. به این ترتیب، مردم در مقابل کوچک‌ترین زلزله‌ها بی‌دفاع رها شده‌اند.

زلزله خوی با خشکی دریاچه ارومیه ارتباط دارد

پروفسور مهدی زارع، استاد پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و رییس مرکز پیش‌بینی زلزله در این رابطه به خبرنگار همشهری آنلاین می‌گوید: وقوع زلزله در فصل‌های سرد سال به لحاظ فیزیکی ربطی به هم ندارند. تغییرات آب و هوایی زمانی قابل بحث است که مثلاً چهار پنج ماه بارش باران داشته باشیم و بعد ناگهان سه چهار ماه کم‌بارش داشته باشیم. تفاوت این‌ها می‌تواند تغییراتی در لرزمخیزی در منطقه ایجاد کند. آن هم اکثراً برای زلزله‌های کوچک.

دکتر زارع تأکید می‌کند: «در کشوری مثل ایران که در تابستان و زمستانش بارانی نداریم و در یک وضعیت خشک به‌سر می‌بریم، تفاوتی بین ماه‌های سال در مناطق مختلف در مورد وقوع زلزله وجود ندارد.»

این زلزله‌شناس می‌گوید: «شرایط اقلیمی مختلف که با مداخلات انسانی همراه است مثل خشک کردن تالاب‌ها، خشک کردن دریاچه‌ها و ... و البته گرم شدن زمین که تغییرات اقلیمی هم در آن موثر است، می‌تواند در لرزمخیزی در یک منطقه اثر داشته باشد. اگرچه در تغییرات اقلیمی هم به میزان زیادی انسان دخالت دارد. البته این موضوع را برای لرزمخیزی مناطق سردسیر یا گرمسیر نمی‌توان رد‌بندی کرد.»

استاد پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی در این خصوص بیشتر توضیح می‌دهد و می‌گوید: «در مناطقی که گسل وجود دارد، وقتی تغییرات اقلیمی شدید باشد، یعنی حجم وسیعی از آب‌های سطحی یا زیرزمینی در حد چند ده کیلومتر مکعب در یک دشت یا یک منطقه از بین رفته باشد، می‌تواند در تحریک گسل‌ها و وقوع زلزله‌ها موثر باشد.»

دکتر زارع می‌گوید: «این موضوع شامل ایران هم می‌شود. مثلاً در تهران و اطراف تهران ظرف ۳ دهه گذشته در حد ۳۰ تا ۵۰ کیلومتر مکعب آب از دست رفته است. یا در دشت ورامین حجم گسترده‌ای شامل چند ده کیلومتر مکعب حجم آب از دست داده‌ایم. این موضوع روی لرزمخیزی گسل‌ها موثر بوده و حتی زلزله‌های با قدرت متوسط - یعنی زلزله‌های ۵ تا ۶ ریشتر - را هم می‌توان به این تغییرات نسبت داد.»

پروفسور زارع که فارغ‌التحصیل زلزله‌شناسی از دانشگاه گرونوبل فرانسه است، درباره دلایل وقوع زلزله اخیر شهرستان خوی که ساعت ۲۱:۴۴ دقیقه ۸ بهمن رخ داد، توضیح می‌دهد: «در مورد زلزله منطقه خوی باید بگویم که خوی نزدیک دریاچه ارومیه است و این دریاچه در طول ۲۰ سال گذشته، بیش از ۲۰ میلیارد مترمکعب آب از دست داده و در مناطق اطرافش هم به‌شدت برداشت آب زیرزمینی صورت گرفته است. هم در استان آذربایجان غربی و هم در استان آذربایجان شرقی.»

وی می‌گوید: «دشت خوی، دشت سلماس و دشت کهریز ارومیه دشت‌های ممنوعه‌ای هستند که در دهه‌های اخیر به دلیل حجم گسترده برداشت آب‌های زیرزمینی، ممنوعه اعلام شده‌اند. بررسی‌های ما نشان می‌دهد که در منطقه خوی در یک بازه زمانی حدوداً ۲۵ ساله، غیر از مساله مربوط به فرونشست زمین، یک برداشت بار از روی سطح پوسته اتفاق افتاده و برآوردها نشان می‌دهد که حدود ۱۰ سانتیمتر منطقه دریاچه ارومیه به اصطلاح بالا آمده است. انگار یک وزنی روی سطح بوده و این وزنه را برداشته باشند. برداشت این وزن یا بار، در جاهای مختلف دنیا از جمله در اسپانیا، کالیفرنیا، ژاپن و خود ایران نشان داده که با تحریک گسل‌ها و وقوع زلزله مرتبط بوده است.»

این استاد زلزله‌شناس می‌گوید: «گفتن این که مداخلات انسانی منجر به بروز زلزله اخیر خوی شده، ادعای سنگینی است. چون حتی اگر هیچ دستی به آب دریاچه ارومیه نمی‌خورد هم باز این زلزله می‌توانست اتفاق بیفتد. یعنی اگر آب دریاچه ارومیه مثل دریاچه وان ترکیه همین‌طور باقی می‌ماند، باز ممکن بود این زلزله اتفاق بیفتد. اما موضوع این است که مداخلات انسانی احتمالاً زمان‌بندی زلزله‌ها را عقب و جلو می‌کند. یعنی اگر قرار بود زلزله‌های شهرستان خوی چند دهه بعد رخ بدهد، به واسطه مداخلات انسانی، ۳ زلزله بالای ۵ ریشتر از ۱۳ مهر تا ۸ بهمن ۱۴۰۱ در این منطقه رخ داده است. البته این را هم باید در نظر داشت که منطقه خوی به خودی خود لرزمخیز است. این را نباید فراموش کرد.»

رئیس مرکز پیش‌بینی زلزله در ادامه گفت‌وگو درباره این سؤال هم که آیا بیش‌تر زلزله‌های ایران شب‌ها رخ می‌دهد، توضیح می‌دهد: «به لحاظ آماری هیچ تفاوتی بین شب و روز در وقوع زلزله وجود ندارد. همان‌قدر که زلزله‌های مهم کشور در شب اتفاق افتاده‌اند، در روز هم داشته‌ایم. زلزله ویرانگر تروند شاهرود که ۲۳ بهمن ۱۳۳۱ رخ داد و چند روز دیگر هفتمین سالگردش است، ساعت ۱۱:۴۵ صبح اتفاق افتاد و بزرگای آن ۶/۹ ریشتر بود.»

پروفسور زارع همچنین در پاسخ به این سؤال که آیا می‌توان زلزله‌های بالای ۵ ریشتر ایران را از نظر زمانی طبقه‌بندی کرد، می‌گوید: «هیچ توضیح علمی برای آن وجود ندارد. ما در ایران تقریباً در تمام ۱۲ ماه سال زلزله‌های مهم داشته‌ایم. وقوع زلزله توضیح معناداری با ماه‌های گرم‌تر یا سردتر سال ندارد. ما زلزله پرتلفات بم را در زمستان داشتیم، زلزله طبس را در شهریورماه داشتیم و زلزله سلماس را هم در اردیبهشت داشتیم. بنابراین ربط دادن زلزله به ماه‌ها و فصل‌ها توجیه علمی ندارد. حداقل با داده‌هایی که در حال حاضر در دنیا موجود است.»

استاد پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی می‌گوید: «همان‌طور که گفتیم، بر اساس مقالات علمی دنیا که تا الان منتشر شده، ارتباط فصلی با زلزله را در مناطق حاره‌ای که چندین ماه پیاپی بارش دارند و بعد، چند ماه کم‌بارش می‌شوند،

می‌توان مشاهده کرد. ما در ایران و اطراف ایران اصلاً چنین بارش‌هایی نداریم که بخواهیم وقوع زلزله را به فصل خاصی ربط بدهیم.»

اظهارات عضو هیات علمی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

دکتر علی بیت‌اللهی، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در گفت‌وگو با ایسنا، گفت: «تعداد کل واحدهای مسکونی شهری خسارت دیده احتمالی ۴۹۷۵ و تعداد شهرهای آسیب‌دیده احتمالی ۳ شهر برآورد شده است. وی تأکید کرد: «براساس آمار سال ۱۳۹۵، نسبت جمعیت به واحد مسکونی برای مراکز شهری در کل ایران به‌طور متوسط ۳/۴ برآورد شده است که با توجه به تعداد واحدهای آسیب دیده می‌توان جمعیت شهری نیازمند و اولویت‌دار اسکان پس از زلزله را تخمین زد.»

بیت‌اللهی در خصوص تعداد واحدهای آسیب دیده در این رخداد لرزه‌ای، توضیح داد: «تعداد کل واحدهای مسکونی روستایی خسارت دیده احتمالی ۹۰۶ واحد برآورد شده و تعداد آبادی‌های خسارت دیده احتمالی در زلزله ۵/۹ خوی استان آذربایجان غربی ۱۲۳ آبادی است.»

این محقق حوزه زلزله‌شناسی، یادآور شد: تعداد ۱۱ شهر تا شعاع حدود ۵۵ کیلومتری اطراف رومرکز زلزله قرار گرفته‌اند که از آن جمله می‌توان به شهرهای خوی، فیروزق و دیزج اشاره کرد. علاوه بر آن تعداد ۴۰۹ آبادی تا شعاع نیم درجه (حدود ۵۵ کیلومتری) اطراف رومرکز زلزله قرار گرفته‌اند.»

بیت‌اللهی در خصوص گسل مسبب زلزله ۵/۹ خوی استان آذربایجان غربی، توضیح داد: «رومرکز زلزله ۵/۹ خوی استان آذربایجان غربی بر روی نقشه گسله‌های ایران برهم‌نهی شد و بر این اساس گسل احتمالی مسبب زلزله حدس زده شد. بر این اساس احتمال می‌رود سگمنت‌هایی (بخش‌هایی) از گسل «گیلاتو-سیه چشمه-خوی» در مجاورت رومرکز زلزله امتداد دارد و احتمالاً جنبایی آن قطعه گسلی موجب رخداد زلزله ۵/۹ خوی استان آذربایجان غربی شده است.» وی تأکید کرد: از زمان وقوع زلزله تا کنون، تعداد ۳۵ پس‌لرزه در محدوده رومرکز زلزله رخ داده است که بزرگی بزرگترین آن ۴/۲ بوده است.»

بیت‌اللهی خاطر نشان کرد: براساس داده‌های نوین لرزمیزی ایران از اوایل سال ۱۳۸۵ و در شعاع یک درجه از رومرکز زلزله، زمین‌لرزه‌های ۱۷ سال اخیر جمع‌آوری شده است که معرف لرزه خیزی گستره رومرکز زلزله هستند، به گونه‌ای که بر اساس داده‌های جمع‌آوری شده در این مدت تعداد ۱۶۳۰ زلزله با بزرگی ۲/۵ و بالاتر در گستره اطراف رومرکز از سال ۲۰۰۶ میلادی تا زمان وقوع زلزله ۵/۹ خوی استان آذربایجان غربی (مدت ۱۷ ساله) ثبت شده است.»

وی اضافه کرد: «از این تعداد ۸ زمین‌لرزه با بزرگی ۵ و بالاتر و ۶۱ زلزله با بزرگی ۴ تا ۵ و مابقی زمین‌لرزه‌ها کوچکتر از بزرگی ۴ در اطراف رومرکز گسترده شده‌اند.»

عضو هیات علمی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی ادامه داد: «بر این اساس با توجه به لرزمیزی بالای کشور در کل و همچنین پهنه رومرکزی و ریسک لرزه‌ای محدوده اطراف محل رخداد زلزله، ضرورت دارد تا نسبت به ارتقاء کیفی ساخت و ساز و به ویژه کیفیت واحدهای مسکونی شهری و روستایی اقدام شود.»

موقعیت عمومی خوی

شهرستان خوی در شمال غربی ایران و در شمال غربی استان آذربایجان غربی در دشتی وسیع واقع شده است. شهر خوی از شمال به ماکو و از شرق به مرند و از جنوب به سلماس و از مغرب به کشور ترکیه منتهی می شود. خوی در ۱۳۵ کیلومتری ارومیه و ۱۶۰ کیلومتری تبریز و در ۷۷۷ کیلومتری تهران و ۶۷ کیلومتری ترکیه و در ۴۷ کیلومتری سلماس واقع شده است. دشت خوی بین ۳۸ درجه و ۴۵ دقیقه عرض شمالی از خط استوا و ۴۵ درجه و ۱۵ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار دارد. اختلاف ساعت خوی و تهران ۲۵ دقیقه و ۳۴ ثانیه است. ارتفاع متوسط خوی با سطح دریاهای آزاد ۱۱۳۰ متر است. ارتفاع شهر خوی از سطح دریاچه ارومیه ۱۳۵ متر پایین تر است. مساحت تقریبی خوی ۵۲۲۷۲۰ هکتار دشت خوی حدود ۴۵ کیلومتر طول و ۴۵ کیلومتر عرض دارد. مساحت تقریبی آن ۲۰۰۰ کیلومتر مربع است.

شهرستان خوی دارای ۴ بخش و ۵ شهر و ۱۱ دهستان و ۲۲۲ روستا می باشد. خوی بواسطه شرایط خاص جغرافیایی دارای چشمه های آب معدنی و یک منطقه کشاورزی و محصولاتش گندم جو چغندر قند، آفتابگردان، انگور، سیب و گلابی و گردو و انواع میوه های دیگر می باشد. مزارع این شهر جلگه های توسط رودهای قطور و الندو آغچای مشروب می گردد.

دشت خوی شامل جلگه های خوی و قره ضیالین و ایو اوغلی است. سوغاتی این شهر تخم آفتابگردان و کدو و عسل و گل محمدی است. دامداری در کنار کشاورزی مشاغل اصلی مردم روستایی را تشکیل می دهد. پرورش مرغ و بو قلمون و شتر مرغ در این شهر رواج یافته است.

صنایع دستی قالی بافی و صنایع غذایی و نساجی و چاپ و انتشارات و چرم سازی و معادن نمک توسعه یافته است. معادن خوی عبارتند از: نمک، زغال سنگ، مس و طلا که فقط از معدن نمک آن فعلا استفاده می شود و به صورت تجارتی به عنوان نمک خوی در تمام شهرستان های مجاور به فروش می رسد.

از عمده کارخانه های معروف در شهرستان خوی می توان به کارخانه های: نیروگاه سیکل ترکیبی خوی - سیمان آذرآبادگان خوی - کارخانه در حال احداث ذوب آهن خوی - کارخانجات بزرگ نساجی خوی - آبمیوه و کنسانتره سازی گلشن خوی - کارخانه تصفیه نمک آذر سپید خوی - کارخانه های مبلمان (بارش) - ایپک یولی - هدف - ترک - استانبول (...) اشاره کرد. همچنین شهرک صنعتی خوی در سال ۱۳۷۹ به تصویب رسیده و با مساحت بالغ بر ۲۲۲ هکتار در جنوب شهرستان خوی در جاده خوی سلماس واقع شده است.

منطقه ویژه اقتصادی شهرستان خوی در جنوب شهرستان خوی در جاده خوی به سلماس و ارومیه به مساحت یکهزار و چهل هکتار در زمین‌های روبه‌روی شهرک صنعتی جاده فرودگاه این شهر تعیین شده با امکانات: فرودگاه خوی - نیروگاه سیکل ترکیبی خوی - شهرک صنعتی خوی و... هم اکنون در حال انجام کارهای مقدماتی خود در هیئت دولت می‌باشد.

پیشینه این شهر، به سه هزار سال پیش برمی‌گردد. در دوران باستان، خوی همانند سایر شهرهای آتورپاتکان، از دوره مادها تا پایان ساسانیان، تحت حکومت پادشاهان ایرانی بود. پیش از مادها، شهر خوی جزئی از ناحیه باستانی سان‌گی بوتو و بخشی از سرزمین اورارتو بوده است. در دوران باستان، شهر خوی به واسطه حضورش در مسیر جاده ابریشم، اهمیت بالایی داشت.

در دوران صفویه، شهر خوی به دلیل مجاورت با مرز امپراتوری عثمانی، از نظر استراتژی اهمیت بالایی داشت. در دوران قاجاریه، این شهر به دلیل نزدیکی به مرز روس‌ها، از اهمیت استراتژی بالایی برخوردار بود. هنوز بقایای دیوارهای دفاعی شهر که به درخواست فتحعلی شاه، به دست ژنرال گاردن در قرن سیزدهم هجری قمری/ نوزدهم میلادی در اطراف این شهر ساخته شده، امروزه به چشم می‌خورد. بعدها شهر خوی شاهد درگیری شدید بین چپ‌گرایان و سلطنت‌طلبان پیشین در جریان جنگ جهانی اول بود.

زبان، گویش، لهجه: کثرت مردم خوی به ترکی آذربایجانی و مردم بخش قطور از توابع شهرستان خوی به کردی کرمانجی سخن می‌گویند.

محل نخستین خوی منطقه «ربط» بوده که در جنوب آرامگاه شمس تیریزی قرار دارد.

نتیجه‌گیری

وضعیت در منطقه زلزله‌زده خوی بسیار وخیم و بحرانی است. مقامات حکومتی اطلاعات متناقض منتشر می‌کنند بدون این که کمک‌های پیگیر و جدی به زلزله‌زدگان در این سرما برسانند تعداد بی‌شماری از کودک و مست و زن و مرد در سرمای شدید بی‌پناه مانده‌اند. آن‌هایی که در شهرهای دیگر فامیل و آشنایی دارند ناچارا خانه و کاشانه ویران شده خود تر ک کرده‌اند و پیش آن‌ها رفته‌اند.

براساس گزارشات منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی کمبود شدید چادر، وسایل گرمایشی، سوخت، لباس گرم، خدمات بهداشتی و درمانی و... مشکلات جدی مردم آسیب‌دیده در زلزله شب شنبه در شهرستان خوی است.

کل منطقه زلزله زده و شهرستان خوی رسماً منطقه امنیتی اعلام شده است. بر اساس گزارشات گروه‌های کمکرسانی مردمی که خودجوش مشغول جمع‌آوری و ارسال کمک به زلزله‌زدگان هستند، از طرف مقامات حکومتی در محل به‌بهانه «تامین امنیت برای کمکرسانی» با ممنوعیت ورود به منطقه زلزله‌زده مواجه شده و اجازه ورود کمک‌های مردمی و امدارسانی مردمی به این گروه‌ها را نمی‌دهد. مواردی کمک‌های جمع‌آوری شده توسط این گروه‌ها را توقیف و تحویل انبارهای آدم‌کشان سپاه و بسیج داده‌اند.

در همین حال امروز دوشنبه ۱۰ بهمن ۱۴۰۱، هلال احمر جمهوری اسلامی اعلام کرد، ۱۳۰۸ نفر بر اثر این زلزله مصدوم شده و سه نفر هم جان خود را از دست داده‌اند.

این زلزله ۲۶۱ هزار و ۳۸۷ نفر، شامل ۷۷ هزار و ۹۲۰ خانواده، ۲ شهر و ۸۶ روستا را متاثر کرده است.

حضرت‌پور عضو مجلس شورای اسلامی، امروز دوشنبه ۱۰ بهمن ۱۴۰۱ از خوی، اعتراف کرد: «عمق بحران و خرابی‌ها در مناطق زلزله‌زده شهرستان خوی بالاست».

نتیجه این است که زلزله‌زدگان بی‌سرپناه خوی و روستاهای اطراف آن، همچنان بدون امکانات در سرمای شدید شب را در خیابان‌ها سپری می‌کنند، حکومت جنایت‌کار و مافیای جمهوری اسلامی به‌جای امکانات، نیروی سرکوبگر یگان ویژه انتظامی را در خوی مستقر کرده و با ماشین آب‌پاش مردم مصیبت‌دیده را که در مقابل هلال‌احمر خواستار امکانات بودند، مورد حمله قرار داد. این در حالی است که خوی مرتباً با پس‌لرزه‌هایی که شمار آن‌ها به بیش از ۵۰ رسیده، همچنان می‌لرزد.

به‌علاوه به گزارش همشهری، مهدی زارع، زلزله‌شناس، با اشاره به خشکیدن دریاچه ارومیه، برداشت گسترده آب‌های زیرزمینی، و فرونشست زمین، می‌گوید: «مداخلات انسانی احتمالاً زمان‌بندی زلزله‌ها را عقب و جلو می‌کند. یعنی اگر قرار بود زلزله‌های شهرستان خوی چند دهه بعد رخ بدهد، به واسطه مداخلات انسانی، ۳ زلزله بالای ۵ ریشتر از ۱۳ مهر تا ۸ بهمن ۱۴۰۱ در این منطقه رخ داده است.»

تراکم کنونی جمعیت نیز در منطقه تبریز، مرند، خوی، سلماس و ارومیه، مانند سده‌های پیشین نیست. جمعیت بیش‌تر در نزدیکی و بر روی پهنه‌های خطرناک از نظر وقوع زمین‌لرزه‌های شدید زندگی می‌کنند. منطقی آن است که با توجه به لرزه‌خیزی اخیر در این منطقه تبیین دقیق میزان خطر زلزله با کوشش‌های مدیریتی برای کاهش ریسک زلزله همگام و به فوریت عملیاتی شود.

بعد از سال‌ها که سیل و زلزله می‌آید هنوز در مدیریت کلان ایراداتی وجود دارد. نیروهای اجرایی و پایین‌تر کارشان را در بهترین سطح انجام می‌دهند.

همشهریان عزیز من و همچنین مردم شهرهای دیگر نباید در مقابل این همه بربریت و وحشی‌گری جمهوری اسلامی سکوت کنند. الان و با گذشت حدود پنج ماه از انقلاب «ژن، زندگی، آزادی» و سرکوب و کشتارهای حکومتی و اکنون با مصیبت زلزله و باز هم بی‌تفاوتی حکومت به وضعیت مردم آسیب‌دیده و سرکوب معترضین، سکوت جایز نیست. مردم شهری که در آن متولد شده‌ام و دوران کودکی و جوانی را در این شهر گذرانده‌ام فکر و ذهن و گوش‌هایم پر از داستان‌های حماسی کور اوغلو، آمدن حیدر عمو اوغلو دبیرکل وقت حزب کمونیست ایران با هدف پایین آوردن قیمت نان به خوی در دوران پرتلاطم انقلاب مشروطیت، و مردمی که برای ورود او به این شهر، شعر سرودند، یا درباره قهرمانان انقلاب مشروطیت ستارخان و باقرخان و پس از آن‌ها پیشه‌وری‌ها، صمد بهرنگی‌ها و... است امروز نباید مرعوب این حکومت جانی شوند. راه‌های نهایی از سرکوب و کشتار، فقر و تبعیض، ترور و اعدام جمهوری نکبت اسلامی و همچنین پیش‌گیری از صدمات و خسارات وقایع طبیعی مانند زلزله و سیل، در مبارزه پیگیر علیه این حکومت و پیروزی انقلاب نوین ایران است!

به این ترتیب، انتظار تغییر و اصلاح از جمهوری اسلامی جنایت‌کار و ویرانگر، توهمی بیش نیست. به‌همین دلیل، نباید از جمهوری اسلامی انتظار داشت که به‌وظایف خود عمل کند، بلکه باید در جهت سرنگونی کلیت این حکومت تبه‌کار و جانی، هرچه بیش‌تر انقلاب «ژن، زندگی، آزادی» تقویت و گسترده‌تر کرد!

دوشنبه دهم بهم - دلو - ۱۴۰۱ - سی‌ام جنوری ۲۰۲۳

*لینک فلم تجمع مردم زلزله‌زده مقابل هلال‌احمر:

<https://youtu.be/GPwOd1lfvFA>